

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

III. De Voti Redemptione & Relaxatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

in c. cit. notat Barbosa *n. 3.* Unde ejusmodi voto assumptione Episcopatus factis non fieri, & votum istud dimisso ad Religionis ingressum sub peccato adstringi, communis est sententia DD. à qua, etsi non divertam, ingressum tamen illum post assumptionem Episcopatus non semper liberum & expeditum; ideoque locum esse existimo distinctioni; vel enim ejusmodi voto ligati ad Episcopatum electio ab ipso solum acceptata est, vel ea insuper à Sede Apostolica est confirmata?

43. Si prius, ut in casu *c. Per tuas cit.* juxta istius decisionem dimisso Episcopatu Religionem ingredi debet: & quia spiritualis conjugii vinculo alligatus nondum est, liberè potest, non obstante Perfectio-
ne status Episcopalis; quia, licet iste secundum se spectatus perfectior sit Religioso: non tamen perfectius est, ipsum assumere & appetere præ Religioso, cum; quia Episcopalis exigit hominem irreprehensibilem, 1. *Timoth. cap. 3. v. 2.* hoc est, Perfectum & omni virtutum genere ornatum; cum unico illo verbo omne Virtutum genus expressum sit, secundum S. Chrysostomum *in Epistol. ad Timoth. Homil. 10.* se autem ita perfectum esse, præsumere de se nemo debet & potest sine nota elationis: tum verò; quia Episcopalis status non est medium perfectius ad propriæ animæ salutem consequendam; ac proinde votenti non melior quam status Religiosus. Quare post illius votum ad Episcopatum electus Religionem ingrediendo votum adimplere tenetur; etsi, eò per ingressum impletò, ad Episcopatum eligi, sique electionem cum licentia Prælati valeat acceptare; quia status Religiosus Episcopalem dignitatem non excludit, *Clement. 1. §. fin. de Elect.*

44. Si posterius, & voto insuper habito Episcopus iam confirmatus aut insuper

consecratus sit, licet Episcopatus assumptione peccarit; quòd votum exequens liberam facultatem sibi ademerit, & illius Religionis adhuc tenetur, per alterum tamen ingressum id adimplere non potest sine autoritate Sedis Apostolicæ, relaxantis vinculum matrimonii spiritualis, quò Ecclesiæ suæ per Confirmationem est devinctus, *c. Inter 2. de Translat. Episc. §. c. Nisi cum pridem 10. de Renunciat. cit.* Sanchez *cap. 17. n. 4. Suarez Lib. 3. cap. 4. n. 8.* & aliis relatis in *c. Per tuas cit.* Barbosa *n. 5.* & Gonzalez *n. 3.* Casu tamen, quò Ecclesiæ sive Episcopatus utilior, etique melius, quam ad præfuturum judicaretur, vinculo, quò Ecclesiæ suæ alligatus est, dissolvi non potest, Papa non facile impetrandam jam non cum de Religionis voto, post Episcopatum jam assumptum edito, egerit *Lib. 1. Tit. 9. n. 73.*

ARTICULUS III.

De Voti Redemptione, seu Commutatione & Relaxatione.

SUMMARIUM.

43. Voti obligatio cessat 1. Leprosorum &c.
46. II. Conditione deficiente.
47. Etiam culpa ipsius votentis.
48. III. Cessante causa finali ad quam vota à patre.
49. IV. Irritatione, quâ impuberum vota à patre.
50. A tutore, & aliquando à matre.
51. Non etiam ab herede & Magistro castantur.
52. Etiam puberum vota, ante pubertatem.
53. Non

73. Non etiam post hanc inchoatam, e-
dita irritari valent.
74. Suo tamen juri præjudicantia ser-
vorum Dominus,
75. Religiosorum Prælati,
76. Abbatisse Monialium,
77. Maritus Uxoris,
78. Et ista etiam Mariti vota irritare
vales.
79. V. Commutatione, factâ à legitimo
superiore.
80. Rem promissam in meliorem ipse vo-
vens;
81. In æqualem solus superior commu-
tat;
82. Nisi votum sit Reservatum,
83. Vel commutatione præjudicetur ter-
tio,
84. Vel justa causa desideretur.
85. VI. Dispensatione Episcopi, obli-
gationem Dei nomine,
86. Et ex justa causa remittentis;
87. Nisi remissione tertio præjudicetur,
88. Aut votum sit ex Reservatis.
89. Reservatio odiosa est, & non exten-
denda;
90. Ut non afficiat vota imperfecta,
91. Et accidentales circumstantias per-
fectiorum;
92. Neque etiam vota extorta gravi &
injusto metu,
93. Conditionata & Penalia,
94. Reservata duobus casibus Episcopi,
95. Et aliquando speciali jure alii re-
laxant.

45. **E**X dictis constat, voti obligationem
extingui lapsu temporis, ei si-
niendæ præfixi, & materiæ eò
promissæ mutatione tantâ; ut de
facto vel de Jure impossibilis, majoris
boni impeditiva, vel omnino inutilis in-
cipiat esse; cum tali casu locum habeat
illud, I.C.T. Obligatio extinguitur, si in

eum casum incidat, à quo incipere non
potest, l. Pluribus 140. §. 2. ff. de V. O.
Panormit. in c. 1. n. 4. & Laiman Lib.
4. tract. 4. cap. 8. n. 3.

Secundò ejus obligatio cessat defi-
ciente conditione, sub qua actus vel rei
præstatio Deo est promissa; sic enim,
qui sub muneris publici consequendi aut
victoriæ ab hoste reportandæ conditione
peregrinationem aut piam fundationem
voverunt, conditionibus illis deficientibus
ad pia hæc opera non amplius adstringun-
tur. Quod probabilius verum est, quan-
do conditionis eventus ab ipsomet vo-
vente, etiam malitiosè, est impeditus,
ut cum Majore in 4. dist. 38. q. 1. coroll.
7. docent Suarez Lib. 4. de Voto cap. 17.
n. 20. & Palao Tract. 15. disp. 1. p. 17.
n. 11. Ratio est; quia obligatio voti
commensuratur & pendet ab intentione
voventis: qui, sub conditione aliquid vo-
vens, ad id præstandum obligari non vult,
nisi in eventum conditionis; ac proinde
casu, quò eventus impeditur, obligari
non vult; quia, conditionis eventu impe-
dito, votum absolutum non evadit. Con-
firmatur; quia tali casu non obligatur ex
sua voluntate; quia istâ se tantum obli-
gat in casum implendæ conditionis; ne-
que ex culpa, commissâ impediendo e-
ventum conditionis; quia ex ea ad pec-
nitentiam duntaxat, non etiam ad resti-
tutionem tenetur; cum eâ Deo solum de-
negetur debitus honor & cultus, non in
bonis ipsi utilibus inferatur damnum,
aut auferatur lucrum, quod restitutio,
ne compensetur.

Neque cum hac doctrina pugnat;
quòd conditionatæ promissionis humanæ
obligatio non cesset, quando, ne condi-
tio existeret, obligatus ipse curavit, l.
In executione 85. §. fin. ff. de V. O. &
Juris regula sit, Cum non fiat per eum,
ad quem pertinet, quò minus conditio
impleatur,

R T T

impleatur,

impleatur, haberi debet perinde. ac si impleta fuisset, quæ est 66. in 6. quia Regulæ huic non, sicut in homini, sic etiam in Deo factis promissionibus est locus; cum illarum obligatio multum pendeat ex Positivi Juris dispositione: Deo autem factarum ex sola intentione voventis: qui aliquid conditionatè vovens se obligare solummodo intendit in casum implendæ conditionis. Accedit; quòd, humanæ promissioni adjectæ conditionis eventum impediens, promissario auferat lucrum, aut damnum inferat in rebus ipsi utilibus: impediens autem conditionem, adjectam promissioni Deo factæ, honorem tantum & cultum ipsius impedit: & istius peccatum solum Religionis, transgressorem ad poenitentiam: illius autem peccatum Justitiæ virtuti, transgressorem ad damni illati & lucri injustè impediti reparationem obliganti, adversetur, *cit.* Suarez *cap. 17. n. 20.* & Laiman *Tract. 4. cap. 6. n. 4.*

48. Tertio, voti obligatio cessat, cessante causâ finali, *arg. c. Cum cessante 60. de Appellat.* sic enim votum non ingrediendi certam domum propter occasionem peccandi, quæ in ea fuit, istâ ablata: & votum peregrinandi pro salute amici, istò mortuò, desinit obligare ex tacita voluntate ipsius voventis: qui in casum deficientis causæ, quâ ad vovendum principaliter est motus, se obligare non intendit, Panormit. *in c. Magna 9. n. 14.* Sylvester *V. Votum 2. q. 8. cit.* Sanchez *cap. 2. n. 42.* & Suarez *cap. 18. n. 5.*

Ne autem his obstet *c. Magna cit.* textus, quò peregrinationis Hierosolitanæ votum ab Episcopo editum causâ subsidii, pro recuperanda Ecclesiæ suæ libertate, impetrandi à Campaniæ Comite, istò mortuò, ac proinde causâ finali cessante, in alia pia opera ab Innocentio III. fuit commutatum, luculentò ar-

gumentò obligationis, etiam causâ finali deficiente, remanentis. Ne, inquam, ille obstet, dictam Peregrinationis causam pro impulsiva tantum habent Panormit. & Sylvester *l. cit.* Sed contra textum; cum eam causam finalem fuisse, clarè insinuent *cit. c.* verba, *Cum intentionem tuam, morte Comitis, conspiceret jam frustratam, & cum pro libertate Ecclesiæ præcipuè votum Peregrinationis emisisset.* Quare melius Gonzalez *in c. cit. n. 5.* dictam causam finalem quidem, ac non unicam sive adæquatam fuisse, ait; quòd votum illud ex parte etiam editum fuerit pro salute animæ propriæ: quæ causa *c. cit.* lectione plenâ ab eo recipi exprimitur verbis, *Cum pro salute animæ tuæ & libertate Ecclesiæ assequenda præcipuè votum Peregrinationis emisisset;* & quia, Comite mortuò, adhuc vigili voti commutatio omnino habuit locum. Cui expositioni, si *c. cit.* verba, *Quia cessavere causa illa, adversari dicuntur,* non male cum *cit.* Sanchez *n. 43.* edo- luti voti commutationem, etiam necessaria non esset, tamen ad maiorem certelam & tranquillitatem atque à scrupulis liberandam conscientiam adhibendum ait, ut etiam notat Barbosa *in c. Magna cit. n. 10.*

Quarto voti obligatio cessat Irritatione eius, cujus potestati vovens subest, aut votò præjudicatur; sic enim filii & filia impuberis, quantumvis dolii capacis, omnia vota, tam Perlocalia quam Realia, irritare valet pater, & in eius absentis, amentis &c. defectum avovus paternus; quia eâ ætate filius propter imbecillitatè iudicii ipsius potestati & gubernationi, in assumendis præferatim ejusmodi obligationibus, naturalitè suadente, unanimi omnium parentum consentu & usû subjectus est. Numer. *cap. 30. v. 6. can. 1. can. 2. v. 10.*

1a 20. q. 2. & can. Mulier 32. q. 2. c. cit. Sanchez cap. 35. n. 7. Suarez Lib. 6. cap. 6. à n. 1. similem potestatem ad pupilli vota irritanda ex communi DD. sensu adstruunt Tutori, can. Puella cit. quod in persona & actionibus pupilli gubernandis patri subrogetur: uti etiam respectu liberorum impuberum, tutore carentium, & mortuò, absente vel amente patre, avòque deficiente, matri, per can. 1. & can. Puella cit. textus, vota irritandi potestatem parentibus in plurali; ac proinde hoc saltem casu, matri adstruunt; quòd, illis deficientibus, liberorum impuberum gubernatio & cura ad ipsam pertineat, cit. Suarez cap. 6. n. 22. & Laiman cap. 7. n. 10.

11. In eorumdem & matris etiam defectum impuberis vota ab hero & Magistro, sub cuius gubernatione ille existit, irritari posse, aliqui volunt apud cit. Sanchez cap. 35. n. 83. & Palao Trañ. 15. disp. 2. p. 7. n. 8. quòd respectu ejus patris vice fungantur. Quam illorum Opinionem, etiam non damnant, tamen, quòd aliò quàm pietatis fundamentò non nitatur, amplecti DD. cit. ausi non sunt; quòd ad votorum irritationem requisita potestas dominativa ejusmodi impuberum hero & Magistro nullò jure concedatur; ideòque ejusmodi impubes sui juris reputetur, c. Unico, de Infant. & lang. ut ibi notat Gonzalez n. 8.

12. Pater autem, tutor & alii, qui in ea potestate patri succedunt, ab impuberibus edita vota irritare etiam possunt, postquam illi pubertatem sunt adepti: dummodo puberes facti ea non confirmaverint, ut arg. c. fin. de Sent. excom. cum Navarro Manual. cap. 12. n. 7. cit. Sanchez cap. 30. n. 14. Suarez cap. 6. n. 9. & aliis docet Laiman cit. cap. 7. n. 11. Ratio est; quia ex una, pater in filium puberem factum, etiam emancipatum

semper retinet aliquam potestatem, etsi multum diminutam, ob quam ei reverentia & obedientia debetur: cui similem potestatem in pupillum etiam pubertatem adeptum habet tutor; quia in locum patris succedit: & cum ejus filii personam regendam suscepit, adhuc aliòquò modò repræsentat: ex altera verò parte, superior, quando ejus in personam potestas non omnino extincta est, sed adhuc manet, vota ab ea antecedentis, & plenioris subjectionis tempore emissa & istò elapsò, non confirmata rescindendò in irritum revocare potest: quod Regulæ instar traditur à DD. cit.

A filio jam pubere edita vota irritari à patre nequeunt, nisi ea præjudicent ipsius administrationi & domesticæ gubernationi, ut colligitur ex can. 1. can. Puella cit. l. Deo nobis 56. §. 1. C. de Episc. & Cleric. & Novella 123. cap. 41. Ratio est; quia, cum filius pubertatem adeptus discretionem & maturitatem judicii ad votandum sufficientem habeat, ab eo edita vota irritandi potestatem alii concedi non expediebat extra casum, quòd, votò ab eo editò, in ipsorum præjudicium aliquid promissum esset, cit. Sanchez cap. 35. à n. 15. & Suarez Lib. 6. cap. 5. à n. 4. Quare, licet pater irritare valeat à filio edita vota oblationis de bonis, quorum dominium & administrationem pater habet, uti etiam longam peregrinationem, jejunia & abstinentiam cum periculo morbi, vel domesticæ ordinis perturbatione conjunctam &c. irritari tamen ab eo nequeunt vota Castitatis, Religionis, susceptionis Ordinis sacri, observantiæ præceptorum Divinorum, orationis, jejunii, aliarumque corporis afflictionum moderatarum; cum per ista paterno juri non præjudicetur, cit. Sanchez à n. 15. & Suarez à n. 5.

Rrrr 2

Simili

54. Simili modo dominus fervorum suorum vota, quibus ipsi debitum servitium impeditur, arg. l. Si quis rem 2. §. 1. ff. de Pollicit. non etiam alia irritare potest, ex D. Thomæ 2. 2. q. 88. art. 8. Panormit. in c. Scriptura 4. n. 6. Sylvestri V. Votum 4. q. 2. d. 5. Navarri Manual. cap. 12. n. 64. aliorumque Interpp. ac DD. sensu communi. Unde, licet dominus irritare valeat à servo edita vota Realia; quòd (seclusò peculid) ex quibus illa impleat, propria bona non habeat; cum ejus operæ, industria & res domini bonis connumerentur, §. Item vobis 3. Instit. Per quas pers. nob. acquir. uti & vota Religionis, sacri Ordinis assumendi, obeundæ peregrinationis, aliorumque operum à domini servitiis abstrahentium: irritare tamen nequit vota, quibus servus Divinorum præceptorum observantiam, Continentiam, Orationes & jejunia moderata & similia opera pia Deo promittit; quia istorum neque obligatione, neque executione domini iuribus præjudicatur, cit. Sanchez cap. 36. à n. 2.

55. Præterea Religiosi Ordinis Prælati sibi subiecti Regularis vota omnia potest irritare, exceptò votò ingrediendi strictioris observantiæ Religionem, ad quam transitus, superiore etiam invitò, Jure permixtus est, c. Licet 18. de Regular. & votis constituentibus statum Religiosum: cujusmodi sunt vota Paupertatis, Castitatis & Obedientiæ in omnibus, & quædam his accessoria & annexa: ut sunt Redemptionis captivorum in Mercenariorum, Quadragesimalis abstinentiæ in Minorum, ingrediendi Societatem si ve acceptandi aliquem Gradum, Obedientiæ summo Pontifici exhibendæ & quædam Simplicia vota in Societate JESU, & alia quædam in aliis Religionibus recepta. Ita cum Doctore Angeli-

co cit. art. 8. & Navarri cit. cap. 12. n. 65. docent cit. Sanchez cap. 33. à n. 4. & Suarez cap. 7. à n. 3. Ratio est; quia, sicut autoritate Legis pupilli voluntas parenti aut tutori, sic Obedientiæ voto, eique accedente Ecclesiæ approbatione Religiosi voluntas subiectæ est Prælato; ut sine istius consensu nihil vere ita firmiter possint, quin ab ipso valeat revocari, ut docet praxis & usus Religionum, & habetur c. Non dicatur 12. q. 1. Et c. Si Religiosus 27. de Elect. n. 6. cujus in rem præsentem luculentus textus est, Cùm Religiosus velle & nolle non habeat, sed ex istius, quem Dei vice super caput suum posuit, & cuius imperio se subjecit, pendeat potestate.

Simili fere modo Abbatibus & Prioribus irritare possunt vota Monialium sibi subiectarum; non quidem omnia, sed ea saltem, quæ domesticæ ipsarum gubernationi præjudicare & obesse possunt. Ratio est; quia, licet per votum Obedientiæ, sicut Prælati Religiosi, sic ipsi Moniales subiciantur, non tamen in has aliam potestatem habent, quam domesticam, domus & familiæ rectam gubernationem concernentem, Azor p. 1. Instit. lib. 11. cap. 17. q. 3. & Palao cit. disp. 2. p. 8. n. 7.

Demum maritus irritare potest vota uxoris; non quidem simpliciter omnia, sed ea tantum, quæ usui matrimonii, rectæ educationi proli, domesticæ gubernationi & administrationi familiæ pertinet, ut cum cit. Navarri n. 64. Azor cap. 7. q. 12. Lallio Lib. 2. de I. & I. cap. 40. n. 83. Suarez Lib. 6. cap. 4. n. 2. & aliis contra cit. Sanchez cap. 34. n. 3. eam mariti potestatem ad omnia uxoris vota extendentem, verisimiliter defendunt Pontius Lib. 10. de Matr. cap. 17. §. 1. n. 3. cit. Lallio & Palao p. 6. n. 2. Ratio.

Ratio, quæ nituntur, unica, sed solida est; quia nullo Jure expressum est, uxorem in actionibus prorsus omnibus, etiam matrimonialibus statum non concernentibus, subijci marito; cum ejus subjectio quoad vota oriatur ex contractu matrimonii, ac proinde istius fini commensuretur; neque se extendat ad vota, quibus v.g. Divinorum præceptorum observantia, elemosyna vel oblatio de propriis bonis, Confessio vel Communio, oratio, mortificatio moderata & similia opera, fini illi non præjudicantia, promittuntur.

Ex eadem ratione etiam ab uxore irritari queunt vota mariti, præjudicantia mutua cohabitationi & obligationi; sicut v.g. sunt longa peregrinatio, immoderata abstinentia & similia opera, usum matrimonii reddentia multo difficiliora, cit. Sanchez n. 20. & Suarez n. 8.

Neque ampliorem potestatem marito competere, rectè desumitur ex sacris textibus Numer. cap. 30. v. 11. & Ephes. cap. 5. v. 22. quia posteriori hęc efficacia plus non probatur, quàm uxorem quoad prædictos fines viro subjectam esse, sicut Ecclesia subjecta est Christo. Priori etiam, præterquam quod eò contentum præceptum unum sit ex Ceremonialibus vel Judicialibus, quæ morte Christi expressant, c. Translatio 3. de Constitut. expressam uxoris subjectionem illos duntaxat fines spectare, desumitur ex v. 14. ubi ea viri in Uxoribus vota potestas relatis conjugii & abstinentiæ votis, conjugii fines spectantibus, declaratur, ut rectè advertit Illust. Theolog. Practic. Tract. 5. disp. 1. n. 126.

Quintò voti obligatio cessat Redemptione & Commutatione, c. 1. Sc. quorum illa, belli Sacri pro recuperatione terræ Sanctæ suscepti tempore latis frequentè, peregrinationi vel alteri pio operi voto promisso certa pecuniæ quantitas: ista

eidem substituitur aliud opus pium, voti prius editi virtute præstandum; quia subrogatum sapit naturam ejus, cui subrogatur, cc. Ecclesiam 3. & 4. Ut lite pend.

Hodiernò tempore Commutatio frequentissimò usu est recepta: & si vota Reservata, vel in alterius utilitatem præstita, ab eoque acceptata non sint, ex justa causa fieri potest ab Episcopo vel ab alio prælato, in voventem obtinente jurisdictionem quasi Episcopalem, arg. c. 1. cit. Imò etiam, vi privilegii, delegationis, Bullæ Cruciatæ & Jubilæi aliquando à Confessariis aliisque & generaliter ab omnibus, qui in votis dispensandi potestatem habent, ut cum Soto de Justitia q. 4. art. 3. cit. Lessio cap. 40. n. 108. Sanchez cap. 12. n. 9. & alii tenent cit. Laiman cap. 8. n. 20. & Pontius Lib. 8. cap. 10. n. 3. cum enim voti commutatio partialis quædam dispensatio sit; quia per eam voti obligatio non omnino, sed sub onere alterius materiæ subrogandæ tollitur, potestate dispensandi minor, eique subordinata est; ut de eo, qui in votis dispensandi potestatem habet, procedat Regula, Cui licet plus, licet utique, quod est minus, quæ est 53. in 6.

Eadem vota in rem evidentè meliorem commutari ab ipsomet vovente posse, teste cit. Sanchez cap. 49. n. 4. communissima DD. sententia & manifesta ratio est; quia eò ipsò, quòd omnibus consideratis substitutum opus promissò melius sit, gratius est & acceptatur à Deo; quia huic propter suæ voluntatis summam rectitudinem semper, quæ meliora, etiam gratiora sunt ad eò; ut omni voto inesse intelligatur conditio, Nisi rem meliorem elegero vel substituerò: quod non obscurè desumitur ex c. Licet 18. de Regular. c. c. Pervenit 3. de Jurejurando, quò Promissum non infringi dicitur ab eo, qui in melius illud commutat. Quæ etiam

R r r r r unica

unica ratio est, cur quæcunque, etiam sedi Apostolica, reservata vota in perpetuam Religionis observantiam commutari à vovente propriâ autoritate possint, *c. Scriptura 4.*

61. In rem quoque promissa evidenter æqualem ita commutari votum à vovente posse, volunt Rodriguez *Tom. 2. Summa cap. 110. n. 4.* & Henriquez *Lib. 5. cap. 20. n. 5.* & nonnulli alii apud eundem Sanchez *n. 10.* Ratio, quâ moventur, est; quia hęc ipsæ; quod res omnibus ponderatis æquales sint, æquæ sunt gratæ Deo, & huic utrâvis præstitâ satisficit, argumentò deductò ex *pr. Instit. Quibus modis oblig. toll.* secundum cuius textum, consentiente creditore, aliud pro alio solvi potest. Melius tamen id negant *citt. Lefsius n. 105.* Sanchez *n. 12.* Suarez *cap. 19. n. 3.* & Laiman *cap. 8. n. 19.* partim; quod, licet opus subrogatum secundum se & alias circumstantias spectatum æquale sit, promissum tamen melius Deoque gratius videatur, non solum; quia votò est affectum; sed etiam propter perseverantiam in fidelitate promissionis & accuratione rem, sicut promissa est, Deo exhibendi: partim verò; quod propter difficultatem & penè impossibilitatem cognoscendi æqualitatem materiæ subrogatæ cum ea, quæ promissa est, periculum esset; ne sæpe minus bonum pro majori vel æquali Deo exhiberetur.

62. Dixi etiam supra imprimis *Si non sint reservata*; deinde, *Si ab eo cuius utilitatem spectant, acceptata non sint, & Memum, Ex justa causa.*

Primum propter vota Reservata, quæ, ut paulò post plenius tradetur, aliâ quàm sedis Apostolicæ autoritate commutari nequeunt, præterquam in statum Religiosum, *c. Scriptura cit.*

63. Alterum; quia per acceptationem *vg. Prælati, Ecclesiæ vel Monasterii, cui*

exhibenda res promissa est, illis accipiatur jus petendi rem votò promissam; quod in aliam etiam majoris boni intuitu transferri vel alterius etiam melioris rei subrogatione commutari ipsis invidis non potest, ut *arg. pr. Instit. Quibus modis oblig. toll.* cum Sylvestro *V. Verum 4. q. 7. d. 4.* tradit Henriquez *Lib. 7. cap. 20. n. 4.*

Tertium; quia, licet ad rei votò promissæ commutationem in aliam maiore sit meliorem specialis aliqua causa necessaria non sit; quod ipsa rei vel operis melioris Deoque gratioris subrogatio causa sit, ut cum *citt. Navarro cap. 10. n. 63.* advertunt laudati Sanchez *cap. 10. n. 15.* & Laiman *cap. 8. n. 21.* certamen aliquam *vg.* quod votum editum impubere, vel rei executio jam minime impedita, vel subrogata cum majori fructu & consolatione peragenda speretur, idem *DD.* meritò exigunt ad commutationem in rem æqualem, & melio magis in minorem; idque non obscure colligitur ex *c. 1. c. Venientia 2. c. Magis 7. c. Quod super 8.* in quorum textum calculus omnibus commutationis causa invenit.

Sextò demum obligatio voti tollitur Dispensatione, sive eius Dei nomine facta relaxatione seu remissione; cum, ex illa causa Episcopi alique Prælati jurisdictionem quasi-Episcopalem obtinentes à subditis suis, & ab illis vel à Papa delegati vel privilegiati ab aliis edita vota, sique erga Deum contractas obligationes remittendi habeant potestatem; nulli vota acceptata ab eo, in cuius utilitatem edita sunt, vel aliàs sedi Apostolicæ sunt reservata. Quam potestatem à Christo immediate S. Petro ejusque successoribus summis Pontificibus, *Matth. cap. 16. n. 19. Verbis, Tu es Petrus &c. quodcumque solveris super terram, erit solutum &c. in cælis & Pase oves meas, Joann. cap. 21. v. 17.*

67. concessam, & ab ipso nascentis Ecclesie primordio propagata Consuetudine stabilitam. Episcopis aliisque Prælati &c. communicandi ratio gravissima fuit; quod ea ad fidelium ipsius subditorum rectam gubernationem, spirituale eorum bonum & animarum salutem promovendam plurimum conferat, imò necessaria sit.

Dixi autem primò, *Ex justa causa:* quam ad Dispensationis non honestatem solam, sed ad valorem quoque requiri, D. Thomæ *cit. q. 88. art. 12.* Gloſæ in *e. Non est 5. v. Adimplere*, cæterorumque TT. & Canonistarum unanimes & certa doctrina est, cum; quia sine justa causa dispensans excedit limites sibi concessæ potestatis, Ecclesie Prælati & ipsi etiam Capituli indulgæ ad ædificationem, non ad destructionem aut dissipationem: tum verò; quia Dispensatio fit nomine Dei, qui in debiti & obligationis erga se contractæ remissionem, justâ causâ, etiam bonâ fide existimatâ destitutam, tanquam irrationabilem & rectæ gubernationi præjudicantem non censetur consentire. Juste autem causæ sunt defectus plenæ libertatis in votendo, v.g. quòd votum in ætate pupillari vel vehementi aliqua passione editum, aut gravi metu injustè incusso extortum fuerit: si id propter votantis fragilitatem, inconstantiam &c. occasio ruinæ spiritualis sit, vel cedat in damnum familiæ, aut magnum istius, vel etiam commune bonum Reipublicæ impediatur: si in ejus executione appareat gravis & antè non pravisa difficultas: si dubia sit intentio votantis, vel iste erraverit circa causam impulsivam, vel ista aut etiam causa finalis ex parte cessaverit: ex quibus & similibus prudentis arbitrii justis causis voti obligationem per Dispensationem omnino, aut saltem admixtâ, ut sere solet & expedit, aliquâ commu-

tatione, ab habente potestatem remitti posse, aliis DD. relatis censent *cit.* Sanchez *cap. 45. à n. 26.* & Palao *p. 9. à n. 2.*

Dixi secundo, *A tertio, in cujus commodum edita sunt, non acceptata;* quando enim vota Deo fiunt cum adjuncta promissione facta alicui tertio, v.g. personæ pauperi vel communitati, puta hospitali, Ecclesie, Monasterio, sine talis promissarii ea acceptantis consensu ordinari Prælatorum potestate relaxari non possunt; quòd transeat in pactionem vel conventionem, quâ illi acquiritur jus, quod, eò invitò, etiam à Papa remitti non potest, Sylvester *V. Votum 4. q. 7. d. 4.* & Sanchez *cit. cap. 41. n. 6. & 13.* qui tamen *n. 16.* cum *cit.* Suarez *cap. 15. n. 7.* excipit duos casus. Primus est Necessitatis vel Utilitatis publicæ tantæ, ut ejusmodi persona vel communitas ad cessionem juris sui compelli, eòve invita privari possit. Alter, quòd promissio facta est Ecclesie, Monasterio vel alteri loco vel causæ piæ; cum huic promissione quæsitum jus ex justa eaque gravi causa remittere Papa valeat, tanquam supremus ejus honorum administrator aut Prælati.

Dixi tertio, *Non reservata;* quia ex 68. Universali & perantiqua Ecclesie consuetudine, præter vota statum Religiosum constituentia, sedis Apostolicæ Commutationi & Dispensationi reservatum est votum Peregrinationis in terram Sanctam *e. Quod super 8. Sc. Ex multa 9.* sive in ejus terræ subsidium, sive solius devotionis causâ editum sit, *cit.* Laiman *n. 7.* & Palao *p. 10. n. 5.* Uti & vota visitandi limina BB. Apostolorum Petri & Pauli, & S. Jacobi in Compostella, Castitatis & Religionis, *Extravag. Etsi dominici 5. inter comm. de Pœnit. & remiss.* quâ relata hæc vota reservata supponuntur, eaque sine sedis Apostolicæ speciali licentia relaxantes excommunicantur.

Quoni-

69. Quoniam autem reservatio, quod Ordinariam potestatem diminuat & restringat, odiosa est, strictè potius, quam latè interpretanda est, *arg. Reg. Odis 15. in 6.* ut non solum ad alia, v.g. Peregrinationis Lauretanæ, assumendæ Crucis contra Hæreticos aut infideles, in bellum contra hos susceptum convertendi debita, non peccandi & similia vota non extendatur, sed etiam non complectatur ipsa triplicis Peregrinationis, Castitatis & Religionis vota, quando ea perfectè non sunt, v.g. quod materiæ reservatæ tantum pars aliqua promittatur, neque etiam reservatæ sint circumstantiæ, materiæ reservatæ adjunctæ: quod DD. fere omnes tradunt pro Regula generali: ex qua inferunt.

Primo, reservata non esse vota triplicis peregrinationis ob aliam, quam devotionis aut subsidii terræ sanctæ ferendi causam emissã; quia ex his tantum causis edita reservantur.

70. Secundo, vota non nubendi, abstinendi à certo actu Venereo, vel universim non peccandi contra Castitatem, hanc servandi ad tempus, non petendi debitum; quia non sunt Castitatis perfectæ, sed solum diminutæ: uti etiam votum suscipiendi sacros Ordines, Castitatis votum post aliquod tempus emittendi; quia non sunt de Castitate servanda, sed de ejus observantia solum promittenda.

Tertio, vota Paupertatis & Obedientiæ in seculo, & Votum, ingrediendi Religionem non approbatam; quia illis non constituitur, istò non promittitur status verè Religiosus istiusque ingressus; cum ejusmodi status non detur extra Religionem approbatam.

Quarto, vota Peregrinationis Romanæ obeundæ pedibus vel mendicandò, & Religionis observantiæ valde strictæ; quia Episcopus & alii vota relaxandi potestatem generalem obtinentes dispensare

cum tali vovente possunt; ut peregrinationem illam equò aut curat, aut viti propriis pecuniis parat, licet obire, ingredi valeat Religionem laxiorem; quæ sic non in ipsius Peregrinationis voti Religionis, sed in eis adjunctæ circumstantiæ voto dispensant.

Quinto votum, quò v.g. Religio ingressus intra annum est promissus; ut ejus executionem ad modicum tempus liceat differre.

Sextò vota, quibus disjunctivè Castitatis vel jejunium Sabbaticum, jejunium Religionis vel sacri Ordinis alterum promittitur; cum enim his oblativè jejunium vel sacrum Ordinem eligendo voto satisfaciatur, hoc præcisè ad materiam reservatam non obligat: sicut obligat, si eò promitteretur Castitas vel Religionis ingressus, cujus utraque pars ad reservata.

Septimò votum non petendi dispensationem voti, vel hanc petendi solum, quia de materiæ reservatæ non est.

Octavo jejunium, electivè ad unum, vel opus pium, in quod v.g. Castitas vel Religionis vota à Papa sunt commutata, quia materiæ reservata non sunt, *con. Sanchez cap. 40. à n. 42. Laiman cap. 4. & Palao p. 11. à n. 1.*

Eadem præferim Castitatis & Religionis vota, quando injustè inculcò materia extorta sunt, reservata non esse; ac præterinde ab Episcopis aliisque Ordinariis vel delegatam in votis dispensandi potestatem habentibus relaxari posse, cum *con. Navarro n. 89. &c. docet. Lessius con. cap. 40. n. 108.* cum propter imperfectionem consensûs: tum verò & vel maxime quod dubium sit, an vota tali metu edita valeant, & opus habeant dispensatione. Reservatio autem locum non habet, nisi votis aliisque casibus certis.

Quin multorum non possunt no-

minis DD. à Sanchez *Lib. 8. de Matr. disp. 10. n. 8.* & ipsius etiam atque Palai *p. 12. n. 15.* sententia est, Castitatis & Religionis vota reservata non esse, quando non absolute, sed sub conditione de futuro emittuntur, *vg. si fornicatus fuero, Si iufero, si consecutus fuero officium, recuperavero sanitatem, è naufragio &c. saluus evasero.* Rationem dant; quòd reservatione, tanquam voti onerosa & odiosa, comprehendì solum debeant vota ex natura sua perfecta: cuiusmodi Poenalia & cætera Conditionalia non sunt; cum ex natura sua non continent affectum & consensus perfectum in rem promissam; quia minus in hanc feruntur, quam in illam; cum rem promissam non velint, nisi cum & post eventum futurum; ac proinde iste sit radix & causa assumendi obligationem rei promissæ exequenda. Confirmatur; quia, an Poenalia & cætera Conditionalia vota, tam post, quam ante impletam conditionem, reservata sint, dubium est: in dubio autem, an votum reservatum sit, pro non reservato est habendum; cum in dubio in benigniorem partem sit inclinandum, *c. Estote 2. § 1. Semper 36. ff. de Re. J.*

Neque obstat; quòd promissio Conditionalia, impletà conditione, transeat in absolutam, *l. Potior 11. §. 1. ff. Qui potior. in pign.* ac proinde votum editum sub conditione eosdem effectus fortiat, & perinde habeatur, ac si ab initio absolute editum fuisset, *arg. c. Unici, §. Illi, de Respons. impub. in 6. ex cuius dispositione sponsalia conditionata publicæ Honestatis pariunt impedimentum: sicut ea, quæ absolute edita fuerunt. Non, inquam, hoc obstat; quia, licet impletio conditionis obligationem perficiat, non tamen mutat modum promittendi: neque tollit affectus & in materiam promissam initio positi consensus imperfe-*

ctionem, quæ verè solà votum à reservatione eximi est dictum.

Dixi, *De futuro*, subaudi *Contingente*; quia, si vota *vg. Religionis vel Continentiæ* sub conditione de futuro necessario, vel de præsentis aut præterito emissa essent, ea Reservatis ascensenda, rectè docent, *citt. Sanchez cap. 40. n. 87. & Palao p. 12. n. 17.* Ratio est; quòd, licet cum quadam rei promissæ displicitia edita sint, in ea tamen præstitus, consensus integer sit & perfectus.

In votis etiam Reservatis absolute editis dispensare Prælati inferiores aliquando possunt. Et imprimis quidem, cum eorum aliquod emittens ad culpam solum venialem se obligavit; quia reservatio exigere videtur obligationem materiæ proportionatam, *citt. Sanchez n. 47. & Palao n. 3.* Deinde in casu extraordinario, quò dispensatio necessaria est ad evitandum grave scandalum, infamiam &c. & ad Papam in tempore nequit recurri; quia credibile non est, tali etiam casu dispensationem ab eo sibi reservari; cum, eam Prælati inferioribus permitti, exigat bonum & recta gubernatio fidelium subditorum, *citt. Sanchez n. 44. Suarez cap. 26. n. 9. & Palao n. 4.* Et demum etiam, cum ea relaxandi potestas delegatione, privilegio vel legitime præscripta consuetudine est obtenta: vi cuius Episcopi & alii in votis dispensandi generalem facultatem habentes ad executionem debiti conjugalis cum conjugibus Castitatis votò obstrictis solent dispensare, *citt. Lessius n. 125. Pontius Lib. 8. cap. 9. à n. 2. & Palao n. 9.*

